

Zaaknummer: 2025-258791

Antwoord van burgemeester en wethouders op schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 42, eerste lid, van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad der gemeente Leeuwarden, ingediend op 2 oktober 2025.
De vragen zijn afkomstig van de ChristenUnie en gaan over thuiszitters en verzuim in Leeuwarden.

Vragen

1. Hoeveel leerlingen in de gemeente Leeuwarden zitten, net als Hanna-Loïs, langdurig thuis zonder passend onderwijs vanwege psychische of fysieke klachten, en hoe wordt dit gemonitord?
2. Het rapport Verzuimen 2021-2025 laat een stijging zien van absoluut en relatief verzuim. Hoe verklaart het college deze stijging en in hoeverre zijn leerlingen met complexe problematiek (zoals in het artikel beschreven) daarin vertegenwoordigd?
3. Hoeveel kinderen die vallen onder absoluut verzuim worden uiteindelijk weer succesvol ingeschreven bij een school of onderwijsvoorziening, en hoeveel dreigen structureel uit beeld te raken?

Antwoorden

In het schooljaar 2023-2024 was er, volgens het meest recente jaarverslag van leerplicht en het doorstroompunt Friesland Noord, sprake van 43 thuiszitters in regio Friesland Noord. De redenen voor thuiszitters zijn divers en worden gemonitord door het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs. Het Samenwerkingsverband moet elke 3 maanden het aantal thuiszitters doorgeven aan de Onderwijsinspectie.

Het jaarverslag van leerplicht en doorstroompunt 2023-2024 laat zien dat de stijging diverse oorzaken heeft. Bij absoluut verzuim heeft de stijging deels te maken met Oekraïense leerlingen. Een groot aantal krijgt (nog) thuisonderwijs vanuit Oekraïne, waardoor zij (nog) niet staan ingeschreven in Nederland. Ook minderjarige asielzoekers vallen onder de leerplichtwet. Vanuit leerplicht zijn deze leerlingen lastig te achterhalen. Zij hebben geen bsn-nummer waardoor scholen hen dan een onderwijsnummer geven. Voor leerplicht is het matchen van een absoluut verzuim leerling met een onderwijsnummer amper mogelijk. Dit vergt veel uitzoek werk waardoor het langer duurde om betreffende leerlingen van de absoluut verzuimlijst af te krijgen.

Daarnaast zien de leerplichtambtenaren bij relatief verzuim een toename van complexe problematiek, maar de stijging komt ook doordat scholen beter en eerder melding maken van ongeoorloofd verzuim (wat ons doel is). Daarnaast is er een klein aantal kinderen die uiteindelijk een vrijstelling op grond van artikel 5A krijgen (medische redenen).

Het jaarverslag van 2023-2024 van regio Friesland Noord laat zien dat van de 570 leerlingen uiteindelijk 165 weer terug gaan naar school, 163 bleken geen absoluut verzuim te zijn, 54 waren verhuisd en 20 kregen een vrijstelling.

4. De leerplichtambtenaren werken volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). Hoe wordt geborgd dat leerlingen zoals Hanna-Loïs niet alleen administratief in beeld zijn, maar ook daadwerkelijk een passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod krijgen?

Voor een passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod hebben diverse partijen verantwoordelijkheden. De Wet Passend Onderwijs legt een zorgplicht bij de scholen. Dat betekent dat scholen ervoor verantwoordelijk zijn om alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een goede onderwijsplek te bieden. Zij werken hierin samen met hun eigen Samenwerkingsverband Passend Onderwijs. Het Samenwerkingsverband ondersteunt scholen daarbij door te zorgen voor een dekkend aanbod in de regio voor leerlingen. De rol van de gemeente (vanuit leerplicht) is gericht op het beschermen van het leerrecht van de leerlingen. Leerplicht bewaakt of er een concreet traject ontstaat richting terugkeer naar onderwijs of een alternatief. Daarbij treden we op als regisseur om ervoor te zorgen dat partijen in actie komen. Indien ouders het niet eens zijn met de ondersteuning die wordt aangeboden, dan is school het eerste aanspreekpunt. Komen zij er niet uit, dan moet er contact worden opgenomen met het Samenwerkingsverband. Komt men er dan nog niet uit, dan kan er kosteloos een beroep worden gedaan op de onderwijs(zorg)consulent van Stichting Onderwijsconsulenten.

5. Het huidige beleid zet in op JOK-ers, SAV, de Jeugdagenda en samenwerking met ketenpartners. Kan het college aantonen dat deze inzet leidt tot minder thuiszitters of een betere begeleiding van leerlingen met vergelijkbare problematiek als Hanna-Loïs?

Één van de doelen binnen de Jeugdagenda is gericht op het voorkomen van schooluitval en van jeugdigen in de bijstand. De interventies die omschreven staan zijn gericht op het vroegtijdig signaleren van problematiek van jongeren binnen de schoolcontext, en dragen daarmee bij aan het voorkomen van schooluitval en het voorkomen van tweedelijns zorg. De monitoringsstructuur is aanwezig, maar de daadwerkelijke effecten zullen pas blijken uit de tussentijdse en eindevaluatie van de Jeugdagenda.

6. Overweegt het college aanvullende maatregelen, zoals hybride onderwijs of leerhuisvoorzieningen, specifiek gericht op jongeren die vanwege psychische of fysieke klachten niet volledig regulier onderwijs kunnen volgen?

Ja, we maken al gebruik van de door u genoemde aanvullende maatregelen. De gemeente zet bijvoorbeeld binnen de jeugdagenda in op het collectief inzetten van onderwijs zorg arrangementen. Concreet richten we met de VO-besturen nu een maatwerkvoorziening binnen de scholen in. Deze voorziening is gericht op jongeren met internaliserende problematiek die uitvallen of dreigen uit te vallen in het regulier onderwijs en start in schooljaar 2026-2027.

7. Hoe verloopt de samenwerking tussen gemeente, scholen, samenwerkingsverband en jeugdzorg in casussen zoals die van Hanna-Loïs?

De samenwerking tussen deze partijen is zowel ambtelijk als bestuurlijk georganiseerd. Er zijn regelmatig overleggen tussen gemeente, onderwijs en Samenwerkingsverband zowel op beleidsmatig, maar ook op uitvoerend niveau. Onder andere casuïstiek wordt besproken en gezamenlijk afspraken gemaakt wie welke stappen gaat/moet zetten.
8. Is er voor langdurige thuiszitters een casusregisseur of centraal aanspreekpunt dat zorgt voor maatwerk, zodat leerlingen en ouders niet verdwalen in het systeem?

De school is en blijft verantwoordelijk, houdt de regie en kan samen met het Samenwerkingsverband maatwerk inzetten. Leerplicht wordt aangesloten als er sprake is van ongeoorloofd verzuim en/of een aanvraag voor vrijstelling nodig is. Leerplicht bewaakt of er een concreet traject ontstaat richting terugkeer naar onderwijs of een alternatief. Het Jeugdexpertteam wordt aangesloten als er meer zorg nodig is die niet valt onder Passend Onderwijs.
9. Hoe wordt vroegtijdige signalering geregeld om te voorkomen dat leerlingen zoals Hanna-Loïs pas in beeld komen als het al misgaat? Worden hierbij ook huisartsen en jeugdartsen betrokken?

Vroegsignalering op het voorkomen van (school)uitval wordt op diverse plekken ingezet, met als uitgangspunt; school is de vindplaats van kinderen en jongeren. Binnen zowel basisscholen als voortgezet onderwijs is expertise toegevoegd aan de zorgstructuren van scholen in de vorm van jeugdondersteuners en de methodiek school als Vindplaats. Deze professionals vormen de schakel tussen school, gezin en hulpverlening, en zorgen dat problemen niet escaleren voordat hulp wordt ingezet. De POH Jeugd (Praktijkondersteuner Huisarts) is in vrijwel alle huisartsenpraktijken in Leeuwarden aanwezig. POH Jeugd voert gesprekken met jongeren vóór een eventuele verwijzing naar specialistische jeugdhulp. Dit voorkomt onnodige doorverwijzingen en zorgt voor vroegtijdige interventie bij psychische klachten. Jeugdartsen van de GGD kunnen direct doorverwijzen naar specialistische hulp zonder tussenkomst van het Jeugdexpertteam. Daarnaast wordt de rol van leerplicht steeds vaker preventief ingezet als er sprake is van dreigend schoolverzuim wat ook leidt tot vroegsignalering.
10. Hoe worden leerlingen en ouders betrokken bij het opstellen van een plan van aanpak, en hoe wordt hun ervaring gebruikt om het beleid rond verzuim en thuiszitters te verbeteren?

Binnen de wet passend onderwijs is geregeld dat als een leerling extra ondersteuning nodig heeft op school, er binnen 6 weken een ontwikkelingsperspectief (OPP) wordt opgesteld. Dat valt onder de zorgplicht van de school. Bij het opstellen van dit plan moet school actief overleg voeren met kinderen en ouders. Hoe hun ervaring wordt gebruikt met beleid rond verzuim en thuiszitters wordt gebruikt, is aan de school zelf.

Wel hebben wij vanuit de Regiovisie Jeugd met SDF recent een goed bezocht congres georganiseerd waarin het perspectief van ouders en kinderen zelf centraal stond, om onderwijs- en zorgprofessionals te stimuleren om meer samen te werken met elkaar en met het gezin.

11. Welke concrete doelstellingen heeft de gemeente voor het verminderen van absoluut en relatief verzuim in de komende jaren, en hoe sluiten deze aan bij de verhalen uit de praktijk zoals dat van Hanna-Loïs?

Vanuit leerplicht wil men graag eerder betrokken worden/zijn als er sprake is van dreigend schoolverzuim. We willen meer gaan focussen op schoolaanwezigheid (in plaats van focus op afwezigheid). Door te focussen op schoolaanwezigheid, voelen kinderen zich verbonden met school. Dit geldt ook voor de kinderen voor wie het niet altijd haalbaar is om fysiek aanwezig te zijn. Door die verbondenheid kunnen leerlingen zich optimaal ontwikkelen en kunnen eventuele problemen vroegtijdig wordenesignaleerd.

De preventieve inzet van leerplichtambtenaren kan bestaan uit het toetsen of wet- en regelgeving wordt gevolgd, of ze een bemiddelende rol moeten spelen tussen ouder(s)/verzorger(s) en school. Bijvoorbeeld om te voorkomen dat een leerling door ouder(s)/verzorger(s) wordt thuisgehouden, gaat verzuimen of wordt geschorst van school. Leerplicht heeft een actieve aanpak met betrekking tot Absoluut Verzuim. Doelstelling is dat alle absoluut verzuim leerlingen in beeld zijn en actief worden benaderd met als doel terugkeren naar onderwijs. En als dat niet kan een verantwoorde vrijstelling mogelijk maken.

12. Hoe en wanneer wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de voortgang van dit beleid en de effectiviteit van de ingezette instrumenten?

De gemeenteraad wordt elk jaar via het jaarverslag van Leerplicht en Doorstroomregio uitgebreid geïnformeerd over de cijfers en de inzet vanuit Leerplicht. Maar ook via de monitoring van de Jeugdagenda.

Leeuwarden, 18 november 2025,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

Blad 5

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*